
Príloha 3
Výdavky na
poľnohospodárstvo
a rozvoj vidieka

Obsah

1. Organizácia trhu s agrárnymi komoditami – trhovoorientované výdavky	4
2. Priame platby.....	5
3. Rozvoj vidieka – Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020	8
4. Operačný program Rybné hospodárstvo.....	10
5. Štátna pomoc a národné podpory.....	12
6. Všeobecné služby.....	16

1. Organizácia trhu s agrárnymi komoditami – trhvoorientované výdavky

Činnosti súvisiace s organizovaním trhu zabezpečuje PPA – Sekcia organizácie trhu a štátnej pomoci. Spoločnú organizáciu trhu s poľnohospodárskymi výrobkami upravuje nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení. Trhovo orientované výdavky (TOV) sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), ktorý je súčasťou všeobecného rozpočtu EÚ.

Niektoré z trhových opatrení sú spolufinancované zo štátneho rozpočtu (napr. „Školský program“ – zameraný na dodávanie ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich do škôl, „Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva“ a pomoc organizáciám výrobcov a skupinám výrobcov v rámci operačných programov).

V sektore vinohradníctva a vinárstva bola v roku 2020 vyplatená najvyššia podpora na opatrenia v rámci reštrukturalizácie vinohradov.

V sektore ovocia a zeleniny boli vyplácané finančné prostriedky na operačné programy organizácií výrobcov. Súčasťou podporných mechanizmov v rámci Spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov EÚ je školský program časť školské ovocie a zelenina. Cieľom tohto programu je zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, pôsobiť na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám zo zvýšenej hmotnosti a obezity. Finančné prostriedky na dodávanie ovocia, zeleniny a výrobkov z nich žiakom v školských zariadeniach poskytuje EÚ a SR zo štátneho rozpočtu.

Do sektora mlieka a mliečnych výrobkov patrí školský program časť školské mlieko, ktorý sa začal v SR uplatňovať od roku 2004 a realizuje sa aj v ďalších štátoch EÚ. Cieľom programu je zvýšiť spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov a podporiť zdravú výživu detí. Finančné prostriedky na dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov žiakom v školských zariadeniach poskytuje EÚ a SR zo štátneho rozpočtu.

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva je spolufinancovaný zo strany EÚ vo výške 50% a rovnako 50% zo strany štátneho rozpočtu SR. Včelársky program vypracúvajú členské štáty ako štúdiu v oblasti štruktúry výroby a uvádzania na trh v sektore včelárstva na svojom území.

Čerpanie trhovo orientovaných výdavkov (TOV) reaguje na situáciu na trhu s agropotravinárskymi komoditami, závisí od počtu žiadostí podľa jednotlivých opatrení, ako aj od realizácie týchto opatrení. Pri niektorých programoch (napr. pri programe stabilizácie a rozvoja včelárstva, podpore propagácie poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, školských programoch) sú zo strany EK na jednotlivé roky stanovené limity.

V roku 2020 bolo na TOV poskytnutých 13,35 mil. €, čo je o 19,9% menej ako v roku 2019, kedy bolo poskytnuté na TOV 16,66 mil. €.

Tab. 1 *Prehľad čerpania trhovo orientovaných výdavkov (TOV) (v €)*

TOV	2019	2020
Reštrukturalizácia vinogradov	5 350 108	2 657 003
Poistenie úrody	331 603	266 789
Investície do podnikov	646 251	456 566
Propagácia na trhoch tretích krajín	54 470	59 635
Propagácia vína v členských štátoch EÚ	25 000	73 467
Podpora operačných programov OZ (EÚ)	2 410 392	2 778 200
Podpora operačných programov OZ (ŠR)	30 152	60 129
Školské ovocie (EÚ)	2 186 812	2 206 131
Školské ovocie (ŠR)	1 704 992	1 540 714
Školské mlieko (EÚ)	1 094 760	1 140 984
Školské mlieko (ŠR)	1 658 400	730 806
Podpora včelárom (EÚ)	584 342	689 923
Podpora včelárom (ŠR)	584 342	689 923
SPOLU TOV	16 661 624	13 350 270

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, rok 2019, 2020 údaje o čerpaní EPZF zasielané EK na základe vyhlásení o výdavkoch PPA

2. Priame platby

Priame platby tvoria významnú časť výdavkov EÚ do poľnohospodárstva a predstavujú priamu podporu príjmu poľnohospodárov podľa vopred stanovených podmienok oprávnenosti. Realizujú sa formou bežných transferov subjektom priamo hospodáriacim na pôde. Pravidlá poskytovania priamych platieb upravuje nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 v platnom znení.

Systém priamych platieb sa odvíja z princípu odviazania platieb od produkcie, pričom platby sú vyplácané na hektár výmery poľnohospodárskej plochy žiadateľa. Platby sú nárokovateľné, t. j. ak o ne poľnohospodár požiada a splní podmienky pre ich priznanie, platby musia byť poskytnuté. Zároveň sa umožňuje zaviesť viacero podporných režimov viazaných platieb k aktuálnemu roku podania žiadosti a reálnej produkcii jednotiek žiadateľa.

V rokoch 2019 a 2020 bolo možné priame platby poskytnúť formou:

Oddelené priame platby:

- Jednotná platba na plochu (SAPS) – prechodný zjednodušený režim základnej platby
- Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie
- Platba pre mladých poľnohospodárov

Poskytovanie oddelených priamych platieb upravuje nariadenie vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb v znení neskorších predpisov.

Viazané priame platby:

- Platba na pestovanie cukrovej repy
- Platba na pestovanie chmeľu
- Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou
- Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou
- Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny
- Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín
- Platba na pestovanie rajčiakov
- Platba na chov bahníc, jariek a kôz
- Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku
- Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka

Poskytovanie viazaných priamych platieb upravuje nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov.

Prechodné vnútroštátne platby

- Doplnková vnútroštátna platba na dobytčie jednotky
- Doplnková vnútroštátna platba na plochu
- Doplnková vnútroštátna platba na chmeľ

Doplnková vnútroštátna platba na plochu a na chmeľ v rokoch 2019 a 2020 nebola poskytovaná. Poskytovanie prechodných vnútroštátnych platieb upravuje nariadenie vlády SR č. 152/2013 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb v znení neskorších predpisov.

Tab. 2 **Sadzby pre priame platby (v €)**

Oddelené priame platby	Merná jednotka	2019	2020
Prechodný zjednodušený režim základnej platby	ha	136,74	120,16
Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie	ha	73,35	64,32

Oddelené priame platby	Merná jednotka	2019	2020
Platba pre mladých poľnohospodárov	ha	118,41	112,66
V zmysle § 15 ods. 2 nariadenia vlády č. 342/2014, koeficient úhrady finančnej disciplíny (r. 2019) je 1,381096 %.			
V zmysle § 15 ods. 2 nariadenia vlády č. 342/2014, koeficient úhrady finančnej disciplíny (r. 2020) je 1,623985 %.			
Viazané priame platby			
Platba na pestovanie cukrovej repy	ha	378,11	363,66
Platba na pestovanie chmeľu	ha	451,43	483,8
Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou	ha	137,55	340,69
Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou	ha	294,02	468,08
Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny	ha	357,29	412,03
Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín	ha	323,64	106,84
Platba na pestovanie rajčiakov	ha	561,23	481,3
Platba na chov bahnic, jariek a kôz	ks	19,67	17,13
Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká	DJ	220,34	168,62
Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	ks	294,27	249,66
Prechodné vnútroštátne platby			
Doplnková vnútroštátna platba na plochu	ha	0	0
Doplnková vnútroštátna platba na chmeľ	ha	0	0
Doplnková vnútroštátna platba na dobyčie jednotky:			
podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), c) a f) nariadenia vlády č. 152/2013 Z. z.:	DJ	0	0
podľa § 4 ods. 2 písm. d) nariadenia vlády č. 152/2013 Z. z.:	DJ	77	70
podľa § 4 ods. 2 písm. e) nariadenia vlády č. 152/2013 Z. z.:	DJ	50,05	45,5
Prameň: MPRV SR, PPA			

Tab. 3 Vyplatené priame platby (v mil. €)

Tituly	2019	2020
Prechodné vnútroštátne platby, z toho:		
– doplnková vnútroštátna platba na dobyčie jednotky	4,12	3,62
Prechodný zjednodušený režim základnej platby	270,2	244,89
Platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (greening)	144,75	132,42
Platba pre mladých poľnohospodárov	0,84	1,63
Viazané priame platby, z toho:		
platba na pestovanie cukrovej repy	9,95	7,95
platba na pestovanie chmeľu	0,04	0,05

platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou	0,21	0,33
platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou	0,55	0,61
platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s vysokou prácnosťou	0,04	0
platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s veľmi vysokou prácnosťou	0,26	0,0005
platba na pestovanie rajčiakov	0,1	0,1
platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín	5,71	9,29
platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny	0,74	1,5
platba na chov bahníc, jariek a kôz	4,90	4,21
platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká	8,78	7,05
platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	33,04	27,66
Refundácia priamej pomoci vo vzťahu k finančnej disciplíne	6,39	6,72
Priame platby spolu	490,63	448,03

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, 2019, 2020 údaje o čerpaní EPZF zasielané EK na základe vyhlásení o výdavkoch PPA

3. Rozvoj vidieka – Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Financovanie výdavkov v oblasti rozvoja vidieka sa realizuje prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 je EPFRV jedným z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorých podpora má dopĺňať národné intervencie v súvislosti so stratégiou EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu – stratégie „Európa 2020“. Národným dokumentom, ktorý stanovuje stratégiu a priority SR pre využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 schválená EK 20. 6. 2014. EPFRV je súčasťou všeobecného rozpočtu EÚ.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (PRV SR 2014 – 2020) je určený pre celé územie Slovenska (NUTS I). Program bol schválený Európskou komisiou Vykonávacím rozhodnutím C (2015) 831 dňa 13. 2. 2015. Na jeho implementáciu bolo vyčlenených celkovo 2 079 595 129 € z verejných výdavkov, z toho 1 545 272 844 € predstavuje príspevok EPFRV a 534 322 285 € predstavuje príspevok štátneho rozpočtu SR. PRV SR 2014 – 2020 je dokumentom, na základe ktorého sa poskytuje pomoc v rámci 17 opatrení (vrátane opatrenia „Technická pomoc“) prispievajúcimi k šiestim prioritám rozvoja vidieka.

Vykonávacím rozhodnutím Komisie č. C(2016) 526 zo dňa 27. januára 2016 bolo zmenené vykonávacie rozhodnutie č. C(2015) 831. Na základe uvedenej zmeny (mo-

difikácie PRV SR 2014 – 2020) boli verejné príspevky na implementáciu programu rozvoja vidieka navýšené z 2 079 595 129 € na úroveň 2 099 199 696 € a maximálny príspevok z EPFRV z 1 545 272 844 € na úroveň 1 559 691 844 €. K maximálnemu príspevku EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu vo výške 539 507 852,00 €.

V súlade s cieľmi politiky SPP boli v oblasti politiky rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020 definované dlhodobé strategické ciele:

- podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva,
- zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia v oblasti klímy,
- dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest.

Tab. 4 **Výdavky na PRV SR 2014 – 2020 za rok 2020 (v mil. €)**

Opatrenie	Verejné výdavky spolu (€)	z toho: EPFRV (€)	z toho: ŠR (€)
Prenos znalostí a informačné akcie	0,3	0,22	0,08
Poradenské služby	0,09	0,07	0,02
Investície do hmotného majetku	60,63	45,44	15,19
Obnova potenciálu poľnohosp. výroby – prevencia	0	0	0
Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	18,43	13,71	4,72
Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	33,27	24,86	8,41
Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov	10,12	7,59	2,53
Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie	20,26	14,99	5,27
Ekologické poľnohospodárstvo	16,56	12,19	4,37
Platby v rámci NATURA 2000 a smernice o vode	0,84	0,63	0,21
Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	70,52	52,74	17,78
Dobré životné podmienky zvierat	25,44	18,81	6,63
Lesnícko-environmentálne platby	0,79	0,59	0,2
Spolupráca	4,67	3,47	1,2
LEADER	0,24	0,15	0,09
Technická pomoc	4,96	3,72	1,24
PRV SR 2014 – 2020 rok 2020 spolu	267,12	199,18	67,94
Projektové opatrenia	132,71	99,23	33,48
Neprojektové opatrenia	134,41	99,95	34,46

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, 2019, 2020, údaje o čerpaní EPFRV zasielané EK na základe vyhlásení o výdavkoch PPA

Tab. 5 **Výdavky na PRV SR 2014 – 2020 za rok 2019 (v mil. €)**

Opatrenie	Verejné výdavky spolu (€)	z toho: EPFRV (€)	z toho: ŠR (€)
Prenos znalostí a informačné akcie	0,02	0,02	0,01
Poradenské služby	0,00	0,00	0,00
Investície do hmotného majetku	82,99	62,20	20,79
Obnova potenciálu poľnohosp. výroby – prevencia	0,00	0,00	0,00
Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	17,85	13,37	4,48
Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	25,28	18,96	6,33
Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov	18,44	13,83	4,61
Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie	20,50	15,17	5,33
Ekologické poľnohospodárstvo	17,02	12,54	4,48
Platby v rámci NATURA 2000 a smernice o vode	1,04	0,78	0,26
Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami	63,56	47,48	16,09
Dobré životné podmienky zvierat	25,78	19,02	6,76
Lesnícko-environmentálne platby	1,11	0,83	0,28
Spolupráca	0,78	0,56	0,22
LEADER	0,14	0,08	0,06
Technická pomoc	8,38	6,28	2,09
PRV SR 2014 – 2020 rok 2019 spolu	282,90	211,12	71,78
Projektové opatrenia	153,88	115,29	38,59
Neprojektové opatrenia	129,02	95,83	33,19

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, rok 2019, údaje o čerpaní EPFRV zasielané EK na základe vyhlásení o výdavkoch PPA

Podpora na rozvoj vidieka medziročne mierne klesla (o 5,4%), v roku 2020 boli vyplatené podpory žiadateľom v rámci PRV SR 2014 – 2020 vo výške 267,12 mil. € (z toho 199,18 mil. € zdroj EPFRV a 67,94 mi. € zo zdrojov ŠR), v roku 2019 boli vyplatené podpory vo výške 282,90 mil. € , z toho 211,12 mil. € z EPFRV a 71,78 mil. € zo zdrojov ŠR.

4. Operačný program Rybné hospodárstvo

OP RH 2014 – 2020 je vypracovaný v súlade s prílohou I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 771/2014 zo 14. júla 2014 ustanovujúceho príslušné pravidlá podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 508/2014 o ENRF (Európsky námorný a rybársky fond).

Bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 481/2014 z 24. 9. 2014, je programovým dokumentom MPRV SR, ktorý je základným rámcom pre poskytovanie podpory spolufinancovanej z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) v programovom období 2014 – 2020 a z prostriedkov štátneho rozpočtu. OP RH SR pokrýva celé územie Slovenskej republiky.

Celkový objem verejných výdavkov na sedemročné programové obdobie predstavuje 20 832 779 € (z toho ENRF: 15 785 000 €, štátny rozpočet: 5 047 779 €). Finančné prostriedky z operačného programu by mali prispieť najmä k zvýšeniu konkurencieschopnosti a domácej produkcie akvakultúry, vrátane spracovania, k zvýšeniu kvality a pridanej hodnoty produktov, zefektívneniu a racionalizácii výrobných procesov, zvýšeniu, resp. udržaniu zamestnanosti v sektore, zvýšeniu efektívnosti využívania zdrojov, a to so zreteľom na ochranu životného prostredia, ďalej k zlepšeniu zberu údajov za sektor akvakultúry a spracovania a ich vypovedacej schopnosti, vrátane vykonávania systému Únie na kontrolu, inšpekcie a presadzovanie v súlade so Spoločnou rybárskou politikou EÚ.

OP RH poskytuje podpory v rámci priorit Únie:

- **priorita Únie 2** Podpora akvakultúry, ktorá je enviromentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach
- **priorita Únie 3** Podpora vykonávania Spoločnej rybárskej politiky
- **priorita Únie 5** Podpora marketingu a spracovania
- **priorita Únie 7** Technická pomoc

Tab. 6 Výdavky na OP RH 2014 – 2020 vyplatené v roku 2020 (v €)

Opatrenie	Verejné výdavky spolu (v €)	Z toho ENRF (v €)	Z toho ŠR (v €)
Priorita Únie 2	83 065	62 299	20 766
Priorita Únie 3	0	0	0
Priorita Únie 5	0	0	0
Priorita Únie 7 (technická pomoc)	0	0	0
SPOLU	83 065	62 299	20 766

Prameň: Odbor Riadiaceho orgánu Operačného programu Rybné hospodárstvo, MPRV SR, rok 2020, údaje o čerpaní ENRF

Pozn. V rámci technickej pomoci boli vyplatené platby elúrom v sume 28 345,23 €

V roku 2020 bolo čerpanie finančných prostriedkov v sume 83 065,50 € za zdroj ENRF (z toho 20 766,37 € zo štátneho rozpočtu). Výdavky neboli k dnešnému dňu (15. 5. 2021) schválené certifikačným orgánom (MF SR).

Rok 2020 bol predovšetkým ovplyvnený pandemiou ochorenia COVID-19.

Hlavné aktivity realizácie projektov:

- Stavebné práce na projektoch boli začiatkom roka pozastavené z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu, tým sa posunul harmonogram prác. Zároveň postupným zavedením do núdzového stavu sa zastavili aj hospodárske aktivity zo strany dodávateľov a hlavne ich pracovníkov, ktorých taktiež postihla pandemická situácia. (pre nedostatok pracovnej sily alebo nútenej OČR alebo prepustením zamestnancov z ekonomických dôvodov dodávateľa)
- Dodanie technológie a tovarov bolo z dôvodu pandemickej situácie v omeškaní. Pre špecifické druhy tovarov ani čiastočné uvoľnenie hospodárskej činnosti na Slovensku neumožnilo dodržanie termínu dodávky tovarov. Z dôvodu nedostatku pracovnej sily inštaláciu technológií a testovanie v skúšobnej prevádzke nebolo možné uskutočniť, dodávky teda neboli zrealizované.

Tab. 7 **Výdavky na OP RH 2014 – 2020 vyplatené v roku 2019 (v €)**

Opatrenie	Verejné výdavky spolu (v €)	Z toho ENRF (v €)	Z toho ŠR (v €)
Priorita Únie 2	344 803	258 602	86 201
Priorita Únie 3	0	0	0
Priorita Únie 5	267 560	200 670	66 890
Priorita Únie 7 (technická pomoc)	70 097	52 573	17 524
SPOLU	682 460	511 845	170 615

Prameň: Odbor Riadiaceho orgánu Operačného programu Rybné hospodárstvo, MPRV SR, rok 2019, údaje o čerpaní ENRF

5. Štátna pomoc a národné podpory

Štátna pomoc a minimálna pomoc podľa výnosu MPRV SR z 10. decembra 2014 č. 660/2014 – 100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve, sa môže poskytnúť na: činnosti v poľnohospodárskej prvovýrobe, činnosti v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov a výrobe potravinárskych výrobkov, činnosti v marketingu poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, investície na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúce sa v pôdohospodárskych podnikoch, nápravu škôd spôsobených nepriaznivými poveternostnými udalosťami a živelnou pohromou podľa osobitného predpisu v sektore pôdohospodárstva, výskum a vývoj v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, činnosti v lesnom hospodárstve, činnosti zamerané na rozvoj vidieka, zamestnávanie znevýhodnených zamestnancov a značne znevýhodnených zamestnancov, činnosti v hospodárskom chove rýb.

Štátna pomoc a národné podpory sa poskytli v zmysle legislatívy:

- zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci

a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci)

- zákon č. 292/2014 Z. z. v znení neskorších predpisov o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- kapitola I, kapitola II a článok 37 kapitoly III nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod č. Ú. v. EÚ L 193, 1. 7. 2014 v platnom znení
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákona č. 43/2019 Z. z. o poskytnutí pomoci v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, v znení neskorších predpisov
- zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- výnos Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 č. 660/2014 – 100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve

Národné podpory boli legislatívne zabezpečené :

- výnosom MPRV SR č. 536/2011 – 100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov.

Národné podpory boli legislatívne zabezpečené:

- výnosom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 536/2011 – 100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov.

Tab. 8 **Štátna a minimálna pomoc v rokoch 2019 a 2020 (v €)**

Tituly	2019	2020
Zabezpečenie účasti chovateľov a pestovateľov na výstavách	105 000	25 000
Založenie a vedenie plemennej knihy a plemenárskej evidencie	499 727	499 987
Kontrola úžitkovosti, testovanie a odhad plemennej hodnoty hospodárskych zvierat	1 191 224	1 193 555
Účasť spracovateľa na výstave (pomoc de minimis)	691 833	115 116
Podpora na prijímanie znevýhodnených pracovníkov vo forme mzdových dotácií	0	115 354
Podpora v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov (pomoc de minimis)	2 496 408	2 999 995
Náhrada škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, ktorú možno prirovnať k prírodnej katastrofe (Sucho)	15 581 245	0
Dotácia na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat	0	1 999 987
Štátna pomoc na platby poistného	3 982 182	4 999 996
Úhrada trhovej hodnoty hospodárskych zvierat v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení	179 998	143 948
Štátna pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach (ZELENÁ NAFTA 2019+)	23 034 904	25 719 235
ŠP na prevenciu, kontrolu a eradikáciu ochorení zvierat	0	42 641
SPOLU národné podpory a štátna pomoc	47 762 521	37 854 814

Prameň: Odbor technickej pomoci programov EÚ a štátnych podpôr, MPRV SR, rok 2019

Tab. 9 **Dotácie na národné podpory a štátnu pomoc v rokoch 2019 a 2020 (v €)**

Tituly	2019	2020
Dotácia na chránený chov plemenných koní Národný žrebčín „Topoľčianky“ štátny podnik	1 927 980	1 927 980
Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, štátny podnik	100 024	100 024
Dotácia na činnosť dostihovej autority – Závodisko, š.p.	1 459 990	1 459 990
Dotácia na správu, zachovanie prevádzkyschopného stavu hydromelioračného majetku vo vlastníctve štátu a likvidáciu nefunkčných častí majetku – Hydromeliorácie, štátny podnik	1 635 000	1 770 260
Národné podpory – dotácie nefinančným subjektom spolu	4 635 000	5 258 254
Opelovacia činnosť včiel (Slovenský zväz včelárov)	927 728	941 516
Opelovacia činnosť včiel (Slovenskí včelári)	176 172	188 668
Zabezpečenie úloh pre potreby rezortu (SPPK, SLK, SPK, AKS)	249 000	317 850
Únia regionálnych združení neštátnych lesov	136 000	37 000
Gemerské regionálne združenie vlastníkov neštátnych lesov	15 000	5 000
Združenie vlastníkov spoločenstevných a súkromných lesov Banskobystrického kraja	5 000	5 000
Združenie mladých farmárov na Slovensku (ASYF)	5 000	10 000
Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka (SZPM)	5 000	15 000

Tituly	2019	2020
Spolok cukrárov Slovenska	3 000	6 000
Slovenský zväz chovateľov	10 000	45 000
Slovenský zväz záhradkárov	5 000	0
Ovocinárska únia Slovenskej republiky	5 000	5 000
Zväz zeleninárov a zemiakarov Slovenska	5 000	5 000
Občianske združenie ZAD	10 000	6 180
OZ Chováme doma	2 000	2 000
OZ Slovenské združenie chovateľov koní	15 000	5 000
Nadácia Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky	10 000	10 000
OZ ZELENĽ – živá lúka	12 000	3 000
Podunajská vína cesta	0	5 000
Včelársky ekologický spolok Slovenska	0	20 000
Združenie chovateľov rýb na Slovensku	0	2 000
Slov. klub sokoliarov pri Slov. poľov.komore	0	12 000
Medzinárodný kávový inštitút	0	7 000
Občianske združenie Tradičná chuť regiónov Slovenska	5 000	0
Podunajská vína cesta	0	5 000
občianske združenie SPORT FEST	5 000	0
občianske združenie Schola silva	15 000	0
Kompenzácia strát na zvieratách v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení pre chovateľov – nepodnikateľov (fyzické osoby) za včelí mor a africký mor ošípaných	167 338	114 472
Národné podpory celkom – bežné transfery	6 291 238	7 025 939
Štátna pomoc – podpora podnikateľských subjektov podľa Výnosu MPRV SR č. 660/2014 – 100	47 762 521	37 854 814
SPOLU národné podpory a štátna pomoc	54 053 759	44 880 753

Prameň: MPRV SR, PPA r. 2019, 2020

*Subjekt Slovenskí včelári vrátil na účet MPRV SR z poskytnutej sumy 176 172 € nevyčerpané prostriedky vo výške 740 € dňa 10. 03. 2020 a subjekt Slovenský zväz včelárov z poskytnutej sumy 927 728 € vrátil nevyčerpané prostriedky na účet MPRV SR vo výške 2 092 € dňa 13. 03. 2020.

V roku 2021 boli vrátené nevyčerpané prostriedky od subjektov: Slovenskí včelári 32 €, Slovenský zväz včelárov 2 792 €, Včelársky ekologický spolok Slovenska 20 000 €, Spolok cukrárov Slovenska 2140 €, Medzinárodný kávový inštitút 59€, Slov. poľovnícka komora 2891 €.

Na štátnu pomoc a národné podpory bolo v roku 2020 vynaložených 44,88 mil. € a v roku 2019 54,05 mil. €, čo je medziročné zníženie o 17 %. Najviac prostriedkov sa vyplatilo na štátnu pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach (ZELENÁ NAFTA 2019+).

6. Všeobecné služby

Všeobecné služby pre poľnohospodárov boli vykonávané prevažne špecializovanými inštitúciami v rámci rezortu pôdohospodárstva. Patrí sem:

- *Výskum a vývoj*: výskumné ústavy rezortu, národné opatrenia (zachovanie a starostlivosť o genofond zvierat, výskum a vývoj na zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín, výskum a vývoj na zachovanie a rozširovanie genetického základu pestovaných rastlín),
- *Poľnohospodárske poradenstvo a vzdelávanie*: zmluva s Agroinštitútom Nitra, štátny podnik, a Agentúru pre rozvoj vidieka (ARVI) na zabezpečenie vzdelávacích aktivít,
- *Služby špecializovanej štátnej správy*: Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik, skrátenejší názov: Plemenárske služby SR, š. p. (výdavky na registre CEHZ), Rozpočtové organizácie: Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky, NPPC (mimo výskumu a vývoja)
- *Infraštruktúra*: pozemkové úpravy z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (mimo opatrení PRV SR),
- *Marketing a propagácia*: Propagácia rezortu, marketingové aktivity poľnohospodárskych výrobkov a potravín, vrátane Značky kvality SK,
- *Ostatné služby*: inštitucionálne výdavky úradu MPRV SR, PPA, informatizácia rezortu, rezortná štatistika, zahraničná spolupráca rezortu, transfer pre Múzeum vo Sv. Antone.

Tab. 10 **Štruktúra podpôr na všeobecné služby v rokoch 2019 a 2020 (v mil. €)**

Tituly	2019	2020
Výskum a vývoj	3,0**	3,0**
Vzdelávanie	0,57	0,54
Služby organizácií štátnej správy	66,4	81,69
Infraštruktúra	0,02	0,04
Marketing a propagácia	0,63	0,52
Ostatné služby	67,88	52,1
Všeobecné služby spolu	135,51	134,9
Podpory na občianske združenia, nezisk. org. a štátne podniky	6,75*	7,0*

Prameň: MPRV SR; *dotácie-národné podpory, zahrnuté v časti o štátnej pomoci a národných podporách, ** finančné prostriedky na vedu a výskum sú uvedené v tab. 11 a 12

Finančné prostriedky na vedu a výskum v roku 2019 a 2020 boli rozdelené na dve skupiny výdavkov: účelová forma podpory výskumu a vývoja a inštitucionálna forma podpory výskumu a vývoja.

Tab. 11 *Finančné prostriedky na vedu a výskum v rezorte MPRV SR za rok 2020 (v €)*

Názov organizácie výskumu a vývoja	Inštitucionálna forma v €	Účelová forma v €	Spolu čerpané finančné prostriedky na vedu v €	Počet projektov riešených a financovaných v rámci účelovej formy
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	1 155 686	1 599 937	2 755 623	17
Národné lesnícke centrum	153 045	153 045	306 090	1
Spolu	1 308 731	1 752 982	3 061 713	18

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, 2020

Tab. 12 *Finančné prostriedky na vedu a výskum v rezorte MPRV SR za rok 2019 (v €)*

Názov organizácie výskumu a vývoja	Inštitucionálna forma v €	Účelová forma v €	Spolu čerpané finančné prostriedky na vedu v €	Počet projektov riešených a financovaných v rámci účelovej formy
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	1 151 388	1 528 130	2 679 518	14
Národné lesnícke centrum	169 562	153 045	322 607	1
Spolu	1 320 950	1 681 175	3 002 125	15

Prameň: Odbor pôdohospodárskej politiky, MPRV SR, 2019

Najväčší podiel na všeobecných službách v rokoch 2019 a 2020 mali služby ústavov špecializovanej štátnej správy, ktorých činnosť sa zameriavala predovšetkým na kontrolu dodržiavania fytozoozdravotných, zooveterinárnych a hygienických predpisov, s cieľom zachovania bezpečnosti potravín.

Tab. 13 *Celkové výdavky na poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka v rokoch 2019 a 2020 (v mil. €)*

Tituly	2019			2020		
	EÚ	SR	Spolu	EÚ	SR	Spolu
Trhovo orientované výdavky	12,68	3,98	16,66	10,33	3,02	13,35
Priame platby	486,51	4,12	490,63	444,41	3,62	448,03
PRV SR 2014 – 2020	211,12	71,78	282,9	199,18	67,94	267,12
OP RH SR 2014 – 2020	0,51	0,17	0,68	0,06	0,02	0,08
Štátna pomoc a národné podpory	0	54,05	54,05	0	44,88	44,88
Všeobecné služby	0	135,51	135,51	0	134,9	134,9
SPOLU	710,82	269,61	980,43	653,78	254,58	908,36

Prameň: MPRV SR, PPA, r. 2019, 2020

Výdavky do slovenského pôdohospodárstva sa v roku 2020 znížili oproti predchádzajúcemu roku 2019 z 980,43 na 908,36 mil. € (o 7,4 %).

Najväčší podiel na celkových výdajoch (49,3%) tvorili výdaje na priame platby. Druhou skupinou podpôr, ktorá sa podieľala 29,4% na celkových výdajoch, boli prostriedky na rozvoj vidieka z PRV SR 2014–2020. Zostávajúcich 21,3% tvorili výdaje na všeobecné služby, TOV, OP RH SR 2014–2020 a štátnu pomoc a národné podpory.